

MEGAN CAMPISIOVÁ

POJÍDAČKA HŘÍCHŮ

Je možné odhalit pravdu,
když máte zakázáno ji vyslovit?

HOST

MEGAN CAMPISIOVÁ

POJÍDAČKA HŘÍCHŮ

Přeložila Johana Horálková

BRNO 2021

Sin Eater

Copyright © 2020 by Megan Campisi

Cover design by Laywan Kwan

Cover illustration by Alan Dingman

Translation © Johana Horáková, 2021

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2021
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-0641-5 (PDF)

ISBN 978-80-275-0642-2 (ePUB)

ISBN 978-80-275-0643-9 (MobiPocket)

Mým sestrám

POZNÁMKA AUTORKY

Pojídačky hříchů existovaly v některých částech Británie do doby zhruba před sto lety. O tom, kolik jich bylo a kým přesně byly — kromě toho, že jimi společnost opovrhovala —, se téměř nic nedochovalo. Víme jen tolik, že u rakví snědly kousek chleba, aby nebožtíka tímto lidovým rituálem s křesťanskými ozvuky zprostily hříchů.

Na počátku mého příběhu stojí tento střípek, ale jinak je dílem fantazie. Někteří hrdinové se sice podobají historickým postavám, ale toto nejsou dějiny. Je to fikce.

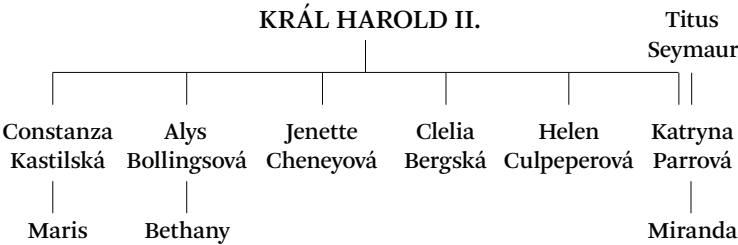
VÝBĚR

*z Přehledu rozličných hříchů drobných i závažných
a jídel, která jim odpovídají*

čarodějnictví	-----	granátové jablko
hněv	-----	chrupavka
hádavost	-----	zapečené drůbky
chtíč	-----	šípky
incest	-----	sušená švestka
kacířství	-----	medovník
krádež	-----	pečený holub
krvavá oběť	-----	kořeněné víno
lakota	-----	česnek
lhaní	-----	hořčičné semínko
nactiutrhačství	-----	vraní maso na švestkách
nepohostinnost	-----	česnek
nevěra	-----	rozinky
odpadlictví	-----	hovězí jazyk

opilství -----	kořeněné víno
oslepení -----	vepřový páj
podvodné jednání -----	našlehaný krém
pomluvy -----	dušený štítník
pomstychtivost -----	jelito
popálení -----	hovězí páj
porod bastarda -----	hrozny
porušení přísahy -----	biskupský chlebiček
potulka -----	pšeničná kaše
prvotní hřích -----	chléb
přetvářka -----	pivní pudink
sekýrování -----	zapečený úhoř
slídilství -----	zapečený kohoutí mozeček
spiknutí -----	smetanový pudink s brandy
svatokrádež -----	perník
travičství -----	zapečený holub
velezrada -----	roštěnka
vražda (v hněvu) -----	prasečí srdce
vražda (v sebeobraně) --	králičí srdce
zahálčivost -----	nakládaná okurka
závist -----	smetana
znásilnění (dítěte) -----	jehněčí hlava v ovčím mléce
znásilnění (ženy) -----	kapouní hlava
znesvěcení -----	linecký koláč
zrada -----	skopová kotleta

RODOKMEN KRÁLOVSKÉ RODINY

PŘEDTÍM

OVĚSNÁ KAŠE

Sůl za pýchu. Hořčičné semínko za lhaní. Ječmen za klení. Na borovicové rakvi leží taky přezrálé rudé hrozny — jedna kulička vína je puklá a dužninou jako zaražená tříska prosvítá rubínově zbarvené jádérko. Je tady dušené vraní maso na švestkách a bochníček domácího chleba ve tvaru vřetene. *Proč takhle tvarovaný chleba*, říkám si. *A proč tak malý?* Jsou tu i další jídla, ale není jich mnoho. Matka moc nehřešila. Když vycítila problémy, po špičkách jako liška a s ostrážitým pohledem se dala na útěk. Prala se jenom tehdy, když si byla jistá, že vyhraje. Vím akorát, které hříchy se pojí se solí, hořčičnými semínky a ječmenem. Jsou to hříchy dětské, za které vás rodiče potrestají, a děti o nich na ulici zpívají rýmovačky.

*Vašek Pašek
to je pán,
na trumpetu
troubí sám.
Hraje na ni
na návsi,
sbíhají se
všichni psi.*

Pak vejde pojídačka hříchů, dovleče své břicho do světnice, kde je položena rakev z čerstvě nařezaných a ohoblovaných prken. Hřeby už jsou na svých místech, ale ne zatlučené. Táhne z ní česnek, který už začal klíčit, přestože do prvního máje zbývá ještě celý měsíc. Stydím se za svoji malou zasouvací postel v rohu; náš dům není tak nóbl, abych mohla mít vlastní pokoj. Pojídačka hříchů nevrle hledá, kam by se posadila, a naše sousedka Bessie jí přinese stoličku. Ta pod jejími sukněmi dočista zmizí, až se mi zdá, že ty ohromné hýždě musely celou stoličku pohltnout. Ze rtů mi vyklouzne uchechtutí, a tak si přitisknu ruce na ústa. Bessie mě odvede k oknu. „Neměla by ses dívat,“ pošeptá mi do ucha. Když uslyší, jak se nadechuju a chci promluvit, pokračuje, zná mě jako matčinu malou štěbetalku. „Pojídačka hříchů prochází mezi námi neviděna a neslyšena,“ pronese.

„Ale já ji vidím —“ syкну.

„Neviděna a neslyšena,“ umlčí mě.

Slyšela jsem, že pojídačky hříchů mívají ocejchované jazyky, ale tahle neotevívá ústa. Znovu se ozve Bessie: „Jakmile pozře hřichy našeho těla, stanou se jejími, budiž jí sláva. Tvoje matka poletí rovnou do nebe, May. Nebude ji tížit ani jeden hřích.“

Vrátím se a sednu si k tátovi. Jeho obličej vypadá jako hromádka povlečení, kterou někdo nechal u dveří na vyprání, plná varhánků, co se nenarovnají.

„Vyperu ti obličej,“ zašeptám. „Pověsím ho na šňůru.“

Táta se na mě podívá tak jako vždycky, když řeknu něco nevhodného. Tvář se mu rozjasní, jako bych mu právě sdělila dobré zprávy. „Co my si s tebou jenom počneme?“

Hrozny, rudé a pukající. Bochník chleba ve tvaru vřetene. Vraní maso. Uvízly mi v hlavě jako ovesná kaše v hrdle.

TEĎ

I. PEČENÝ HOLUB

Chleba pod mým šátkem je ještě teplý a přes kůrku je cítit, jak mi tluče srdce. Běžím, jak nejrychleji můžu, podél příkopu u cesty.

Před očima se mi mihne rozevřená hnědá nozdra, z níž se line horký koňský dech.

„Uhni z cesty,“ křičí vozka, který vyjíždí z boční uličky a pobízí kobyly, aby se dala rušnou hlavní ulicí. Ta pohazuje hlavou ze strany na stranu a udidlo se jí pod žlutými zuby prohýbá. Cestu mám zatarasenou.

Jsem moc nápadná, nadávám si a drápu se ze škarpy na silnici. Přitisknu si kořist do mezery mezi řadry a vyrazím kolem vzpouzejícího se koně a vozu se senem.

„Jo! To je ona!“ zaječí pekař. Neodvažuju se otočit, jen se rozběhnu. Zabočím do úzké uličky. Na křižovatce se rozhlédnu na jednu stranu, zaváhám a vydám se na druhou, minu stáj a kovářnu. Ale pekařův syn, který je mi v patách, neváhá. Popadne mě za krk a srazí k zemi. Tváří se zabořím do bahna. Otevřenými dveřmi do kovářny vidím kovářovy boty. Jak jsem běžela, sotva popadám dech. Vezmu chleba do obou rukou a zahryznu se do kůrky. *To už se rovnou můžu najíst, napadne mě. Jestli mám jít do vězení, tak aspoň s plným břichem.*

May Owensová. Žalářník volá, abych vyšla z cely. A taky ostatní holky, které dorazily tentýž týden jako já. Celkem je nás dvacet. Tři, které utekly ze svých domovů v jiných městech a tady nemají příbuzné ani povolení k žebrotě. Dvě děvky, co si nemohly dovolit podplatit strážníka, aby přimhouřil oko. Pět kapsářek. Osm podvodnic a kdovíco horšího. A k tomu jedna slušná holka jako já. Zabila toulavého psa, aby ho snědla, ale ukázalo se, že utekl nějakému šlechtici. To byla vážně smůla.

Vycházíme jedna za druhou do mlžného rána zkraje jara. Po pobytu v cele, kde tolik těl zajišťovalo příjemné dusno, mi vlhkost plíživě zalézá do kostí. Pochodujeme prostředkem ulice, zastavujeme dvoukoláky a povozy, až se na nás vozkové vztekle rozkřičí. Budova soudu stojí hned vedle, ale tohle je součást našeho trestu. Aby všichni viděli naši hanbu. Pokřikují na nás, že jsme *zkažené ženy* a *padlé Evy*.

Kdyby tak člověk mohl ukázat nitro, stejně jako ukazuje obličej. To by pak všichni věděli, že vůbec nejsem zkažená. Nebo kdyby si tak všimli mých vlasů a viděli, že vypadají úplně jako ty královniny, taky jsou černé a vlnité. Poznali by, že jsem slušná jako ona. Nejsem žádná Eva. Evě nestačil život se Stvořitelem na nebeských plánech. Sestoupila na zem a našla si Adama, správce polí a sadů, nechala se od něj zavést ke Stvořitelovu stromu a ukradla z něj ovoce. Když snědla všechno až na poslední sousto, jež dala Adamovi, Stvořitel ji za její zradu proklet a učinil z ní vládkyni podsvětí. Je čirým zlem. Je dokonce horší než Jidáš, který zradil Stvořitelova syna.

Žalářník nás zavede do krásné budovy, která má střechu tak vysoko, že ani ti nejvyšší dlouhání by nedosáhli na strop. Obsadíme jednu lavici, dvacet třesoucích se holek. Některé

z nás už asi budou ženy. Já už jsem žena dva roky, ale nevím, jestli se tak cítím. I když vlastně netuším, jak se má žena cítit. Otočím prstýnkem. Je tenký, hrbolatý a není z pravého zlata, ale ráda si představuju, že je. To jediné mi zbylo po tátovi. Je to taková památka.

„Co bude teď?“ zeptám se pojídačky psů, která sedí vedle mě.

„Soudce učiní rozhodnutí,“ odpoví jedna umouněná holka z druhého konce lavice. Ukradla stříbrný pohár.

„Říká se mu zapisovatel,“ ozve se žalárník.

„Proč zapisovatel?“ chci vědět.

„Můj osud je zpečetěn,“ hlesne dívka, která vypadá jako krysa, pokusila se prodat své nemanželské dítě a nejspíš doufala, že se tak zbaví i pošramocené pověsti.

„To jo, ale musí se vynést rozsudek,“ poučí Špindíra Krysu.

„Ale proč se mu říká zapisovatel?“ zkouším to znovu. „Zapíše snad, co se stane?“ Žalárník na mě sykne, abych už zmlkla.

„Mně to zní jako pěkná konina,“ odpoví tiše krysí dívka a sleduje, jestli někdo přikývne. Ostatní si jí nevšímají, a tak i já sklopím oči.

„A kdy ten zapisovatel přijde?“ zeptám se žalárníka, ale ten už vstává.

Zapisovatel vstoupí postranními dveřmi. Dojde k vysokému dřevěnému stolu a vyleze si na vysokou dřevěnou židli. Chvilí vypadá jako dítě, co se vyškrábalo na tátovu židli, a než se mi podaří tomu zabránit, uklouzne mi uchechtnutí. Žalárník a zapisovatel se přísně ohlédnou, ale já se zatvářím smrtelně vážně a holky mě neprozradí, dokonce ani Krysa. Stydím se, že jsem předtím sklopila pohled.

„Chasy Stowová?“ pronese zapisovatel. Žalárník mávne na dívku, aby vstala. „Potulka a žebrota bez povolení.“

„Jsem z Chesteru,“ ozve se potichoučku.

„Tohle není Chester,“ opáčí zapisovatel, aniž vzhledne.

„Jenže tam nebyla žádná práce, nemohla jsem zůstat doma!“ snaží se Chasy.

Dokonce i já vím, že nesejde na tom, proč se toulala a žebrola bez povolení. Člověka bez stálého bydliště strážníci seberou jako pobudu, ledaže by měl speciální pas od královny.

Zapisovatelův pohled neopouští pergamen. „Zaručí se za tebe dva důvěryhodní svědci?“

Co je to za praštěný nápad. „Není tu nikdo kromě nás,“ povídám pojídačce psů. „Jenom žalářník, ale to asi nebude její bratr.“ Zapisovatel zatuká na stůl dřevěným kladívkem a já zmlknu.

Jak Špindíra předpověděla, zapisovatel vyhlásí, jaký Chasy stihne trest. Dostane pár ran bičem a pak jí do ucha strčí rozžhavenou železnou tyč tlustou jako mužský palec. „A pokud bys někdy znovu měla stanout před tímto soudem,“ pokračuje zapisovatel, „budeš pověšena za hrdlo a budeš viset, dokud nezemřeš.“

Další bláznovství, odkdy člověk visí, dokud neobživne. Ale ostatním nic neřeknu. Říkám si to jen pro sebe. A pak si vynadám. Zlé myšlenky: *pojídačka hříchů bude na mém hrobě jíst pastinák.*

Zapisovatel nás bere jednu po druhé. Některé budou viset, některé čeká bičování. Dívka s obličejem jako krysa má být upálena zaživa. Zapisovatel se ani na jednu z nás nepodívá. Na nic se neptá, jenom jestli se za nás nepřimluví důvěryhodní svědkové, což, jak dobře ví, se nestane. Pokaždé když se na to zeptá, v prsou se mi jako hvězda rozleje teplo. Pošesté nebo posedmé už mě jímá vztek, a to mě většinou z míry

nic nevyvede. Chci, aby se už neptal. Nebo aby se na nás aspoň podíval.

„May Owensová,“ zvolá.

„Ano,“ odpovím tak nahlas, že překvapím sebe i žalářníka, který mě sjede pohledem. Ale dokázala jsem to. Zapisovatel se na mě podíval.

Dívá se dlouho. Nebo spíš zírání a mhouří oči, až jsou z nich tmavé čárky. Ať před tím ostatní dívky v duchu snily o čemkoli, ticho je přiměje zvednout hlavy. „May Owensová,“ zopakuje a tentokrát na jazyku převaluje každou hlásku. „Rozená Daffreyová.“

„Jsem Owensová,“ řeknu úsečněji, než jsem chtěla. Prsty mi okamžitě vystřelí k tátovu prstenu. Netuším, jak se k zapisovateli doneslo rodné jméno mé matky. Ani nemrkne. Srpečky černé mě nepřestávají sledovat. Možná mi nějakým kouzlem vidí do žaludku, jak jsem si předtím přála.

A potom zničehonic zavolá „Winnie Fletcherová“ a kouzlo se rozplyne. Všechny tupě civíme na zapisovatele. „Winnie Fletcherová!“ Zapisovatel se podívá na žalářníka a ten se podívá na nás. Winnie Fletcherová se nejistě postaví. „Vzala jednomu muži peněženku. Zaručí se za tebe nějaký důvěryhodný svědek?“

Po vynesení posledního rozsudku zapisovatel odejde těmi samými postranními dveřmi. Žalářník na nás mávne, abychom vstaly.

„Ale já nedostala trest,“ obrátím se k němu. Dokonce ani neřekl, co jsem spáchala. Jen vyslovil moje jméno. A jak se podíval.

Vracíme se zpět ukoptěným, vlhkým polednem do vězení.

„A co já?“ zeptám se opět žalářníka, když ho mímám u dveří do cely.

Pokrčí rameny, jako by si nad tím myl ruce, a odejde. Pohlédnu na ostatní dívky.

„A co já?“

Klopí přede mnou oči, stejně jako my všechny předtím před Krysou.

—

Neznat svůj trest je skoro horší než být odsouzená. Holky, co mají viset, oběsí za tři dny.

„Pověsí mě společně s nimi?“ zeptám se žalárníka skrz mříže, ale jeho tvář je jako z kamene. „Mám se připravit?“

Ne že bychom si měly tolik co chystat. Winnie slibuje jedné z děvek své boty za to, že sní její hříchy. Když uvězněný člověk není bohatý, dostane se mu jednoduché konzumace, která je vyhrazena pro ty, kdo se před smrtí nemohou vyzpovídat. Děvka odmítne.

„Ale tvoje duše je už stejně ztracená,“ tvrdí. „Určitě ti to neublíží. Moc toho není. Jen krádeže a nějaké lži, přísahám.“

Druhá děvka zavrtí hlavou dřív, než se jí Winnie vůbec zeptá. „Na pojídačku hříchů se nesmí nikdo podívat. A ani se jí dotknout. Jak bych mohla pracovat, když mě nikdo neuvidí nebo se mě nebude moct dotknout?“

Krysí dívka je úspěšnější. Nabídne pojídačce psů měďák za to, že její sestře donese nějaký medailonek. Slibuje, že až úkol splní, sestra jí dá další.

„Ale ne dřív než příští podzim,“ upozorňuje pojídačka psů. Ve vězení má strávit jaro a léto, tak dlouho, dokud za ni rodina nezaplatí pokutu.

„Však se nezkazí,“ prohodí Krysa na adresu medailonku a vloží ho pojídačce psů do dlaně. Já se tomu vtípku usměju, ale její oči se při setkání s mými zamlží.

Příští den trávím v myšlenkách na tátě. Vzpomínám, jak ležel na posteli přikrytý modrou prošivanou dekou a celý se trásl, poté co se řízl do ruky, když opravoval městský mlýn. Myslím na to, jak jsem přivolala doktora, ale ten ho jen přejel pohledem od hlavy k patě a řekl, že nemám dost peněz na nic, co by mohl udělat. Jak mě táta prosil, abych mu říkala, co vidím z okna, a jak mu nevadilo, když jsem s ním rozebírala každý svůj postřeh, přestože za pochodu měnily tvar jako mračna. Jak jsem nedokázala zavolat pojídačku hříchů a potom už bylo pozdě. Když jsem jednou ráno ohřívala mléko, táta se odpoutal od sebe sama a zanechal svou schránku a mě úplně samotné. Jeho stín v domě přebýval ještě týdny. Nebyl temný, jak stíny bývají, byl to prostě prázdný prostor ve tvaru mého tátě. Vídala jsem ho koutkem oka a obracela jsem se s jistotou, že tam bude. Ale když jsem se podívala, nebylo tam nic.

Nejtěžší bylo nemít komu sdělovat postřehy, třeba že jsem viděla pavouka, když jsem si nad umyvadlem myla ruce. Nebo že když nahoru a dolů natrásám uschlé povlečení, dělají se vlnky jako na řece.

Zkoušela jsem mluvit s naší sousedkou Bessie. Když jsem si s ní poprvé přišla popovídat, byla vlídná, smála se a stejně jako matka mi říkala ty jedna štěbetalko. Ale jak dny mýjely, začala jsem si všímat, že když mě vidí přicházet, trochu posmutní. Ze dnů se staly týdny a ona při mém příchodu hlasitě vzdychala, jako bych snad tiché vzdechy neslyšela.

Zkoušela jsem mluvit na kočku, která si ráda hrála v plevalu na mojí ladem ležící zahradě. Nebo jsem hovořila k vonnému sáčku s květinami, který matka nechávala na krbové římse. Mohla jsem se přetrhnout, jen abych pozdravila těch pár lidí, kteří si pořád chodili pro prádlo. Abych slyšela

jejich „děkuju pěkně“ a na oplátku řekla „nemáte za co“. Ně-
kdy jsem při praní mluvila k jejich šatstvu, jako by to byli ti
lidi, kteří ho nosí. Ale chybělo mi odpovídání. Takže i když
jsem věděla, že mě Bessie moc nemusí, čekala jsem před
okny, a když vyšla do zeleninové zahrádky, pelášila jsem se
s ní podělit o novinky.

Jednou tam klečela, vedle sebe šest špinavých mrkví. Vy-
bavuji si, že jedna byla krátká a zdeformovaná jako zlomený
prst. Šla jsem jí povědět o vráně, která ozobávala starý kus
kůže. Vstala, ještě než jsem se dostala k té kůži.

„Ne, ne, ne, přestaň. To už je příliš,“ zvolala. „Nejsem tvoje
máma. Musím se starat o Lee a Toma. A ne ještě o tebe.“

„Jseš moje sousedka,“ odvětila jsem.

„Sousedský povinnosti k tobě mám vrchovatě splněný.“
Její slova na mě útočila ze všech stran. „Potřebuješ příbuzný
a dole u řeky jich máš habaděj. Brebentit o tom, jak dneska
ráno smrděl pes a kterej mrak vypadá jako jehně, si můžeš
u nich.“

Příbuzní jsou to poslední, co potřebuju.

—

O dva dny později vypochoďují holky, co dostaly provaz, z vě-
zení. Žalářník ani nemrkne, když se zeptám: „Co bude se
mnou?“

Zůstalo nás jen pár. Kvůli nočníku je to lepší. Máme jen
jeden, a když je cela plná lidí, je rychle plný i nočník, takže
musíme chodit čurat do rohu. Kdybych byla věděla, kolik je
ve vězení chcanek, donesla bych si vědra a moč shromažďo-
vala. Stará moč se dá prodat. S matkou jsme ji používaly k bě-
lení prádla a valchařky s ní zase čistí čerstvou vlnu. Používají
ji i modrobarvíři, ale nevím na co.

Přicházejí další holky. Nočník zase přetéká. Mezi nováčky je hodně zlodějek, včetně čtyř sester, které pracovaly v královské kuchyni a měly ve zvyku prodávat bokem nesněžené jídlo ze stolů královny Bethany, když zrovna se svým dvorem přebývala ve městě.

V kloubech roku, na jaře a na podzim, vyráží královna Bethany se svým dvorem po řece z velkého města v ohromných nákladních člunech, aby tu přebývala. Všichni se jdeme podívat, jak připlouvá, se služebnictvem, dvorními dámami a hromadami truhel a beden. Věští to práci a peníze. Město se ale tak nějak nepříjemně nafoukne, ulice se zaplní lidmi, vozy a koňmi a předváděči nejnovějších zpráv; dráteníci a prodavači cetek si postaví stánky a kolem se budou potulovat vandráci a žebráci, tak jako v té rýmovačce:

*Skákal pes, starej pes,
by žebrákům unik ještě dnes
Sežral hřích a tulák ho pích,
měl péro na klobouku.*

Čtyři sestry, co pracovaly v kuchyni, jsou taková skupinka sama pro sebe, klábosí, smějí se a někdy si pláčou na rameni. Sedávám u nich a předstírám, že k nim patřím. Mám tak pocit, jako bych měla kamarádky. Zdá se, že jim to nevadí.

„Za naší mámy nebylo protizákonný prodávat zbylý jídlo,“ řekne jednou ráno nejstarší sestra. „Byla to součást práce!“

„Všichni teď cejtěj, jak přituhlo,“ brblá jedna z těch mladších. „Víte, že královna nechává dvorní dámy, aby platily za svůj živobytí,“ obrací se k těm z nás, které to nevědí, „jídlo,

svíčky, dokonce i dříví na otop, i když pro ni dělají první poslední. Zlá královna!“

„Psst, Lilo,“ vyhubuje jí ta nejstarší.

„Něco takovýho si říkej jenom v duchu,“ doporučí jí nahlas.

„Gemma viděla, jak královna bodla jednu dámu nožem do ruky, protože hodila úsměv na jejího favorita. Čepel prošla skrz a zůstala zapíchnutá ve stole,“ tvrdí Lila.

„Stejně takový věci neříkej, jestli nechceš, aby ti vyřízli jazyk a pověsili ho z hradeb,“ varuje nejstarší.

„Svatba by to hned vyřešila,“ ozve se další sestra. „Už by nebyli žádný favoriti.“

„Aby nás boje o její ruku nezavlekly do další války,“ hrozí se nejstarší.

„Jen si to představte, královská svatba,“ zasní se Lila. „Spousty peněz a spousty jídla.“

„Doufám, že si nevezme nějakýho cizáka,“ řekne nejstarší. „U nás se najde tolik dobřejch partií. Na jihu, na západě, na severu.“

„Seveřani nejsou cizáci?“ divím se. Všichni vědí, že muži na severu nosí sukně, jedí akorát nákyp a obtáhnou cokoli, chlapa, ženskou, a snad i vlastní ovce. Sestry spolu dál klevetí, jako bych nic neřekla.

„Pamatujete na toho mladýho nápadníka v červenejch punčochách?“ připomene ta nejmladší a všechny se začnou řehtat. Potom postupně utichnou a s povzdechem se schoulí jedna k druhé jako hrdličky v holubníku.

Podle sousedky Bessie králové a královny prostě válčí, tak to holt je.

„Ale vždyť válka už byla,“ posteskla jsem si jí jednou, když jsem byla malá, „můj děda v ní padl.“

„Jo, jenže to bylo za starýho krále. S tím už je ámen a nic moc po něm nezůstalo. Jenom dvě dcery, Maris a Bethany, a celá země rozhádaná kvůli tomu, čím víra je lepší.“

„Nejde o to, kdo z nich je starší?“

„No tak upaluj na hrad a pověz jim: ‚Vaše Výsosti, s promítím, kvůli starý a nový víře už se nemusí bojovat. Zavolejte královskou kojnou, koho že odstavila dřív.‘“ Bessie a její dcera Lee propukly v neovladatelný chechot. Lee si pořád myslí, že cokoli ohledně prsou je k smíchu, i když se narodila celý rok přede mnou.

V té víře se dá těžko vyznat, ale něco přece jen vím: starý král zavedl novou víru, a dokud seděl na trůnu, museli novou víru vyznávat taky všichni ostatní. Pokud jste byli eucharistiáni čili patřili jste ke staré víře, mohlo vás to stát život. Všechny oltáře staré víry byly zničeny a růžence lehly popelem na skládkách. Jenže pak umřel.

Královnou se stala Maris, jeho starší dcera. Ta byla eucharistiánka. Donutila všechny, aby se vrátili ke staré víře a upalovala každého, kdo se vzepřel. Říkalo se jí Krvavá Maris, i když to měla být spíš Popeleční Maris, protože lidi upalovala, nemasakrovala. Dvakrát královna Maris oznámila, že je v očekávání. A dvakrát se žádné dítě nenarodilo. Takže když umřela, stala se královnou její sestra Bethany. A ta se hlásila k jaké víře? K té nové, prosím pěkně. Takže všichni zase museli přejít k nové víře. Tam, zpátky, tam, zpátky. A nebyla to žádná legrace. Od domu k domu chodili biřici, kteří vás ztloukli, když jste se k nové víře nepřidali. Ale všimla jsem si, že Krvavá Bethany se jí neříká. Aspoň ne nahlas. A boje pořád neskončily. Jenže teď se bojuje o to, který nápadník získá naši královnu, stane se králem a vnutí jí svého dědice.

Uběhnou další dny. Vyhloubím si ve slámě vlastní malé zákoutí. Když se všude ozývá chrápání a oddychování, člověku se těžko spí, ale mít společnost je uklidňující.

„Ve vězení to není tak zlý, jak by sis myslela,“ utěšuju novou holku, sotva větší než dítě. „Ale bacha na štěnice.“

Nadzdvihne spodničku a předvede pokousané nohy. Takže o tom něco ví.

Celé dva dny nepřestane pršet. Střechou protéká pramínek, který si vyhloubí cestičku prostředkem hliněné podlahy a rozdělí nás tak všechny do dvou břehů. Táta by tu střechu za den spravil.

Věci prostě chtějí fungovat správně, říkával. Zaposlouchej se, a ony ti samy řeknou, co potřebuje opravit. Přitiskl ucho k zámku. *Tak zaseknutá pojistka? Podíváme se na to.*

Vzpomínám, jak si táta jednou přinesl domů na opravu náhrdelník patřící jednomu obchodníkovi s bavlnou. Bylo to uprostřed léta a mně bylo devět. Náhrdelník měl přetržený řetízek, a když ho táta spravoval, ukázal mi červený kámen uprostřed. Byl moc krásný. Potom mi ukázal zadní stranu. Byla to štrasová napodobenina. Svěsila jsem koutky.

„Na tom nesejde,“ řekl táta. „Leskne se tak jako tak.“

Všichni Owensové uměli spravovat věci. Owens. Rozebírám to jméno na písmenka. Všechna mi znějí široce a otevřeně, jako teplý jarní vítr. Jsem taky Owensová.

Když jsem oslavila desáté narozeniny, táta mi řekl, že je čas, abych si vybrala povolání. „Peru prádlo,“ odtušila jsem. „Stejně jako dřív matka.“

„Tvoje matka prala prádlo, protože nic jiného neuměla,“ poučil mě.

Táta nevěděl, že uměla spoustu věcí. Uměla si schrupnout jako kočka v nóbl povlečení, které k nám nosila děvečka od obchodníka s vlnou. Nebo se strojila do nočních košil paní Burleyové a předstírala, že je královna a má erb a korunu. Noční košile byly z hedvábí, *který vykakali červi*. Když jsem to slyšela, donesla jsem jí pytlík žížal a předala jsem jí je v našem svátečním porcelánu. Myslela jsem si, jaký je to skvělý dárek, ale ona mi všechny ty žížaly hodila na hlavu a poslala mě spát bez jídla, ledaže bych snad chtěla jíst ty žížaly.

Představuji si, jak teď matku v zemi žížaly ze všech stran okusují.

Smýšlet špatně o mrtvých: *pečený holub*.

Rodina mojí matky byli Daffreyovi. Jméno, co má barvu jako vnitřek potlučeného jablka. Všichni jsme měli stejné vlasy, černé a hrubé jako srst ovcí, které se nechovají kvůli vlně, ale na maso. Všichni jsme měli stejný nejistý úsměv a důlek ve tváři ve tvaru ustríženého nehtu.

Když jsem byla malá, příbuzné ze strany Daffreyů jsem moc nevidala. Táta říkal, že nejsou jako my. Myslel tím, že to nejsou slušní lidi. Přímo to neřekl, ale já jsem to věděla.

Rok po matčině smrti k nám přišla pramáti Daffreyová se dvěma hromotluky, mými strýci. Namířila na mě prst zkroucený jako březová větvička: „Zjistila jsem něco nového o tadytý. Pude teď s náma.“

Táta se jim snažil postavit. „Vždyť je ze zákona moje.“

„Tak tvoje?“ opáčila pramáti.

Tehdy jsem jedinkrát slyšela tátů klít.

*Zrnka ječmene na hrobě,
rouhačovu duši vykoupí.*

Mým strýcům se nemohl rovnat. Stačila jedna rána, a byl na zemi. Tak se stalo, že jsem se na rok ocitla u Daffreyových. Byl to ten nejtemnější rok mého života.

Dům Daffreyových stál dole u řeky, na místě, kde se zem pod nohama propadala a čvachtala. První týden roku, který jsem strávila u Daffreyových, mě pramáti držela přivázanou na vodítku u kuchyňského krbu, aby si pojistila, že neutechu. Byla tvrdá a ohnutá jako starý ořech, jádro celé černé a kyselé.

„Tvůj strýc donutí tvýho otce, aby nám zaplatil, a potom si budeme žít jako králové.“

Na život po královsku neměl táta peníze, ale mlčela jsem a jen se svezla na zem, co nejdál od krbu.

A potom dorazili moji bratřenci. Dva kluci podobně staří jako já. Měli s sebou pytel akorát tak velký, aby s ním šlo hrát na slepou bábu. Dali mi ho na hlavu a vmžiku jsem na těle ucítla jejich ruce, které mě svlékaly, dokonce i spodničku. Snažila jsem se tu kápi servat, ale jeden kluk ji přese mě držel nataženou. A když jsem byla nahá, osahávali mě úplně všude, dokonce i mezi nohama. Jak jsem se snažila vyprostit, zakopla jsem a prudce vrazila do okraje krbu. Zůstalo mi po tom na pravém rameni vypálené V. Uslyšela jsem kroky, hřmotný a drsný hlas mojí pramáti a pak jsem osaměla. Kápě se mi svezla z obličejce, uvnitř dvě hlemýždí cestičky od slz a nudlí. Pramáti mi potom odřízla vodítko, ale ubezpečila mě, že jestli se hnu z kuchyně, zase mě sváže a nechá kluky, ať si se mnou dělají, co chtějí.

Kvůli Daffreyovým jsem ten dolíček ve tváři vždycky nesnášela, nesnášela jsem, že mám nějaký jejich rys.

„Ale ty jseš před nima o jeden napřed,“ utěšoval mě táta, když mě dostal zpátky. „Protože máš taky důlek na bradě.“